

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

w Szkole Podstawowej nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi
im. Marii Konopnickiej w Łławie

Opracowali: Kamila Sadowska
Michał Lenckowski

Uczniowie kończący szkołę podstawową stają przed wyborem szkoły ponadpodstawowej oraz kierunku dalszego kształcenia. Podjęcie decyzji o wyborze zawodu jest trudnym etapem w życiu. Ważne jest wyposażenie młodzieży w umiejętności przydatne w podejmowaniu decyzji dotyczących wyboru zawodu, które rzutować będą na dalszy przebieg kariery zawodowej młodego człowieka. Uczeń powinien poznać siebie i własne predyspozycje zawodowe, by mógł dokonać prawidłowego wyboru. Bazując na zainteresowaniach oraz słabych i mocnych stronach każdego ucznia należy ukierunkować go na wybór dalszego kształcenia i przygotować do podjęcia decyzji o wyborze zawodu.

Proponowane w programie działania pozwalają uczniowi na lepsze przyjrzenie się sobie, analizę swoich mocnych i słabych stron, zainteresowań oraz cech osobowościowych – ważnych przy podejmowaniu decyzji. Zajęcia mają dostarczyć młodzieży oraz ich rodzicom wiedzy pozwalającej na świadomy wybór dalszego kształcenia oraz podjęcia decyzji dotyczących wyboru zawodu.

PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku – Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148 z póź. zm.)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku - Przepisy w prowadzące ustawę Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz.60)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 – o systemie oświaty (Dz. U. z 2019 r. poz.1481)
- Rozporządzenie MEN z dnia 12 sierpnia 2019 roku – w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019 r. poz.325)

ZAŁOŻENIA WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

- Wybór ścieżki edukacyjno-zawodowej nie jest jednorazowym wydarzeniem, a procesem, którego dokonuje się przez całe życie.
- Preferencje zawodowe i zainteresowania wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu.

- Na wybór zawodu wpływają przede wszystkim wartości, zainteresowania, mocne strony, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz środowisko danej osoby.
- WSDZ obejmuje pracę indywidualną i grupową z uczniami, rodzicami, nauczycielami. WSDZ ma charakter działań planowanych.
- Wspieranie uczniów w wyborze dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej: wyboru szkoły ponadpodstawowej, planowania kariery edukacyjno-zawodowej oraz udzielanie wszelkich informacji na ten temat.
- Wspieranie nauczycieli w planowaniu i realizacji WSDZ oraz w planowaniu lekcji przedmiotowych i zajęć związanych z wyborem ścieżki edukacyjno-zawodowej przez uczniów.
- Wspieranie rodziców podczas wyboru przez ich dziecko ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej.

CELE GŁÓWNE WSDZ

- Przygotowanie uczniów do wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Określenie własnych predyspozycji, cech osobowości, temperamentu, zainteresowań, talentów, mocnych stron i umiejętności.
- Przygotowanie uczniów do podejmowania samodzielnych i trafnych wyborów edukacyjno-zawodowych.
- Uświadomienie rodzicom, jak wielkie znaczenie odgrywają w procesie przygotowania dziecka do wyboru jego przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Przekazanie informacji rodzicom na temat dziecka w kwestii jego predyspozycji zawodowych, osobowościowych i edukacyjnych.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Uczeń

- Poznaje siebie.
- Nazywa swoje umiejętności, zainteresowania, talenty, mocne strony.
- Planuje, zarządza swoim czasem i stawia cele.
- Posiada informacje o zawodach, zawodach przyszłości i czym jest rynek pracy.

2. Nauczyciele

- Potrafią zauważać potrzeby i zasoby uczniów.
- Wspierają rodziców i uczniów w procesie wyboru przez dziecko przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Rozwijają i wspierają talenty i zainteresowania uczniów.

3. Rodzice

- Znają ofertę edukacyjną szkolnictwa ponadpodstawowego.
- Wspierają dzieci w wyborze przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej
- Posiadają informację o możliwościach i zagrożeniach dziecka.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS I–VI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

A. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III szkół podstawowych

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- a. opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- b. prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- c. podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- d. podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- e. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- a. odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- b. podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę
- c. pracy w wybranych zawodach;
- d. opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;

- e. omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- f. opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- g. posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- a. uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- b. wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- c. wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- a. opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- b. planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji
- c. celu;
- d. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

B. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- a. określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- b. wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- c. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- d. prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- a. wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje

- b. różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
 - c. opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
 - d. podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
 - e. posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
 - f. wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- a. wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny
 - b. sposób nauki;
 - c. wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
 - d. samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- a. opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- b. planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- c. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII I VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- a. określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- b. rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- c. dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- d. rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

- e. rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- f. określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- g. określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- a. wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- b. porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- c. wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- d. uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- e. analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy;
- f. wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- g. dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- a. analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- b. analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- c. charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- d. określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- a. dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- b. określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- c. identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach
- d. korzystać z ich pomocy;

- e. planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

ADRESACI WSDZ

- Uczniowie
- Nauczyciele
- Rodzice
- Środowisko lokalne
- Instytucje wspierające WSDZ

OSOBY ODPOWIEDZIALNE

- Dyrektor
- Doradca zawodowy/koordynator
- Wychowawcy
- Pedagog szkolny
- Nauczyciel świetlicy
- Nauczyciel bibliotekarz
- Nauczyciele przedmiotowi

METODY I FORMY REALIZCJI

- ankiety, kwestionariusze,
- pogadanki,
- zajęcia warsztatowe,
- prezentacje multimedialne,
- konkursy zawodoznawcze,
- spotkania z przedstawicielami instytucji doradczych,
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów np. z rodzicami,
- powiązanie treści programowych przedmiotu ze światem zawodów,
- szkolne wycieczki tematyczne,
- poradnictwo indywidualne i grupowe.

WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM I INSTYTUCJAMI

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Ławie
- Urząd Pracy w Ławie
- Ośrodek Psychoedukacji, Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie w Ławie
- Młodzieżowe Centrum Kariery w Ławie – OHP
- Zespół Szkół im. Konstytucji 3 Maja w Ławie
- Zespół Szkół im. Boh. Września 1939 Roku w Ławie

ZASOBY

(w zależności od stosowanych metod)

Sala multimedialna, sala komputerowa, programy komputerowe, rzutnik, tablica interaktywna, materiały drukowane – ulotki, informacje o zawodach, informatory o szkolnictwie ponadpodstawowym, informator o szkolnictwie zawodowym, publikacje – Perspektywy, narzędzia diagnostyczne, komputery – adresy internetowe (praca, uczelnie, szkoły zawodowe), wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi (technika i informatyka, WOS, inne.)

PRZEWIDYWANE EFEKTY

- Uczeń potrafi rozpoznać i nazwać swoje mocne strony, umiejętności, zainteresowania i talenty.
- Uczeń jest świadomy zmian na rynku pracy oraz racjonalnie potrafi zaplanować swoją ścieżkę edukacyjno-zawodową.
- Uczeń potrafi wyszukać i selektywnie wybrać aktualną i rzetelną informację edukacyjno-zawodową.
- Rodzice wiedzą, jak wspierać dziecko w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej.

EWALUACJA

Ewaluacja WSDZ jest niezbędna aby działania doradcze na terenie szkoły były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców. Na podstawie ankiety ewaluacyjnej skierowanej do uczniów (ocena treści i form przekazywania informacji przez doradcę i nauczycieli), obserwacji własnej i informacji zwrotnych od nauczycieli z realizacji planowych działań, doradca zawodowy sporządzi sprawozdanie i przedstawi dyrektorowi szkoły oraz radzie pedagogicznej.

ZAŁĄCZNIKI

- Program Doradztwa Zawodowego do klasy VII I VIII